

УДК 637.52

Юрій Гербіш, Наталя Зварич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя Україна

ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ОБРОБКИ ТА ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ М'ЯСНОЇ СИРОВИНИ

Iurii Gerbish, Natalia Zvarych

USING MECHANICAL METHODS FOR INTENSIFICATION OF PROCESSING AND IMPROVING THE QUALITY OF RAW MEAT

М'ясні вироби належать до найважливіших продуктів харчування. Вони є джерелом по-вноцінних білків, а також жирів, мінеральних речовин і вітамінів. За допомогою м'яса і м'ясних продуктів світові потреби в білку тваринного походження задовольняються приблизно на 27,4%. Харчова цінність м'ясних виробів визначається їх хімічним складом, енергетичною цінністю, смаковими властивостями і рівнем засвоюваності.

Надання м'ясним виробам відповідних смакових властивостей при їх виробництві здійснюють технологічними операціями посолу та маринування, які є тривалими за часом і не завжди приводять до рівномірного розподілу смакових компонентів по об'єму шматків м'яса. Для прискорення даних технологічних операцій та покращення їх якості при виробництві м'ясних виробів використовують механічну обробку до якої належать: механічна тендеризація м'яса; тумблірування; масування.

Механічна тендеризація м'яса полягає в наколюванні або відбиванні сировини, що містить підвищені кількості сполучної тканини або грубих м'язових волокон, на різного роду пристроях. У результаті механічної тендеризації відбувається часткове руйнування сполучно-тканинних структур; розволоknіння і розпушення елементів м'яса, внаслідок чого покращується консистенція сировини, підвищується соковитість, збільшується проникність для посолочних речовин і ступінь доступності структур ферментам.

Тумблірування розглядають як вид механічної обробки, який заснований на принципі використання енергії падіння шматків м'яса з деякої висоти, їх удару один до одного ("само-відбивання") і до виступів усередині апарату. В результаті зіткнень сировина піддається механічним деформаціям; виникаючий ефект "стиск-розширення", що супроводжується утворенням градієнта тисків, сприяє інтенсивному фільтраційному перенесенню розсолу із зони початкового накопичення (після шприцювання) або з поверхні шматків (при заливці розсолу в тумблер) по системі пор і капілярів всередину м'яса.

Процес масування є різновидом інтенсивного перемішування і заснований на терті шматків м'яса один до одного і до внутрішніх стінок апарату. При цьому в порівнянні з тумбліруванням обробка в масажерах відбувається в більш м'яких умовах і, отже, більш тривала. З цих причин у масажерах доцільно обробляти сировину з відносно м'якою консистенцією. Явища, що мають місце при масуванні і тумбліруванні, дуже близькі, і суть їх полягає в розпушенні структури сировини, руйнуванні мембран і підвищенні їх проникності, що забезпечує прискорення процесу проникнення і перерозподілу посолочних речовин і поліпшення структурно-механічних властивостей м'яса; активізації тканинних ферментів. Крім того, липкий шар, що утворюється при масуванні на поверхні шматків м'яса і складається з розчину солерозчинник білків і обривків м'язових волокон, забезпечує адгезійну взаємодію і монолітність реструктурованих виробів типу шинки вареної у формі і оболонці, яловичини пресованої та інших після закінчення термічної обробки та охолодження.